

РАХУНКОВА ПАЛАТА УКРАЇНИ

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 226-33-82
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

30.12.2015 № 10-2671

На № _____ від _____

**Голові Верховної Ради
України**

Гройсману В.Б.

Щодо результатів аналізу стану
державних закупівель в Україні у
2014 та поточному роках

Шановний Володимире Борисовичу!

На засіданні Рахункової палати розглянуто та затверджено Звіт про результати аналізу стану державних закупівель в Україні у 2014 та поточному роках.

За результатами розгляду Рахункова палата констатує, що, незважаючи на позитивні зрушення, які відбулися у сфері державних закупівель протягом другої половини 2014 року та в поточному 2015 році, правовідносини у цій сфері не відповідали принципам конкурентності і прозорості. У 2014 і 2015 роках частка неконкурентних процедур закупівель у кількісному виразі становила у 2014 р. – 46 відс., за 9 місяців 2015 р. – 39,8 відс.; у вартісному виразі - відповідно 38,85 і 33,6 відсотка.

Разом з тим динаміка скорочення неконкурентних процедур закупівель за останні чотири роки є позитивною. Зокрема, у кількісному виразі: 2012 р. – 35 відс.; 2013 р. – 44,7 відс.; 2014 р. – 46 відс.; 9 місяців 2015 р. – 39,8 відс.; у вартісному виразі: 2012 р. – 56 відс.; 2013 р. – 40,6 відс.; 2014 р. – 38,85 відс.; 2015 р. – 33,6 відс. (дані за 9 місяців 2015 року без урахування закупівель Міністерства оборони України).

Ці дані свідчать про те, що процес реформування системи державних закупівель триває. Зокрема, постійно удосконалюється нормативно-правове поле, прийнято ряд змін до рамкового Закону України «Про здійснення державних закупівель», прийнято акти Кабінету Міністрів України, спрямовані на усунення корупційних ризиків, посилення принципів прозорості і конкурентності у сфері державних закупівель.

У разі прийняття Парламентом Закону України «Про публічні закупівлі» та Урядом «дорожньої карти» можна припустити, що в Україні

законодавство з питань державних закупівель буде гармонізовано з правилами Європейського Союзу, адаптовано ключові концепції, поняття та приведено систему державних закупівель України у відповідність із міжнародними стандартами. Водночас не розв'язні досі застарілі проблемні питання, на які постійно звертає увагу Рахункова палата. Зокрема, це стосується існування великого переліку винятків із Закону України «Про здійснення державних закупівель», які мають конкурентне ринкове середовище, а також надзвичайно розширеного переліку із 7 підстав для застосування неконкурентної процедури закупівлі - переговорної процедури. Тому зловживання та неефективне використання бюджетних коштів на ринках державних закупівель залишаються системними і поширеними, про що свідчать результати контрольних заходів Рахункової палати.

Низька також кількість іноземних суб'єктів господарювання - переможців торгів у сфері державних закупівель. Так, представництво іноземних учасників на українському ринку державних закупівель не змінилося протягом останніх років. Зокрема, у 2011 році таких компаній було 0,44 відс.; у 2012 році - 0,3 відс.; у 2013 і 2014 роках - по 0,19 відс.; за 9 місяців 2015 року - 0,24 відсотка. Причини - дискримінаційні умови участі іноземних учасників, які містяться у рамковому законі про державні закупівлі.

Не сприяє поліпшенню ситуації у цій сфері діяльність Мінекономрозвитку як уповноваженого органу. Незважаючи на реальні позитивні тенденції щодо розроблення нормативних документів, співпраці з міжнародними та громадськими організаціями, надання офіційних роз'яснень, аналітична складова, зокрема, в підготовці звіту про стан державних закупівель залишаються неефективними. Особливо це стосується необхідності удосконалення звітності Мінекономрозвитку про отримання достовірних даних від розпорядників бюджетних коштів не лише щодо кількості і вартості закупівель за окремими процедурами, а й щодо часових рамок за місяцями здійснених процедур.

Функція із забезпечення діяльності безоплатного веб-порталу уповноваженого органу здійснюється Міністерством також неефективно та не відповідно до чинного законодавства. Зокрема, Мінекономрозвитку та ДП «Зовнішторгвидав України» не забезпечили безоплатного розміщення інформації на веб-порталі уповноваженого органу.

Як встановлено перевіркою, на сьогодні власником офіційного загальнодержавного веб-порталу уповноваженого органу є ДП «Зовнішторгвидав України», а не Мінекономрозвитку. При цьому для обслуговування, розроблення та модернізації веб-порталу підприємством уклалися договори із сторонніми підприємствами, організаціями та фізичними особами - підприємцями. Протягом 2014 року та січня – серпня 2015 року за надання таких послуг ДП «Зовнішторгвидав України» сплачено загалом 7 810 123,03 гривні.

Після затвердження нового складу Постійно діючої адміністративної колегії Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення

законодавства у сфері державних закупівель (далі - Колегії АМКУ) з 03.07.2015 застосовуються нові підходи Колегії до розгляду скарг, а саме прийняття рішення виключно в межах зазначеної у скарзі вимоги та інформації скаржника.

Водночас рекомендації Рахункової палати щодо зупинення розгляду в АМКУ «сумнівних скарг» по ТОВ ТД «Світ СР»; ТОВ «Енергооснова», ТОВ «Тепло-Холдинг» і ТОВ «Гірничо-промислова компанія «Енергоперспектива» не виконані. До правоохоронних органів матеріали щодо цих товариств Колегією АМКУ не передавалися, незважаючи на рекомендації Рахункової палати. При цьому протягом звітного періоду (вже після наданих Рахунковою палатою рекомендацій) Колегія АМКУ приймала скарги до розгляду та по суті рішення.

У цілому, за час існування Колегії АМКУ (з 2010 року) станом на 01.09.2015 із 8341 рішення (загальна кількість прийнятих) оскаржено до суду 357 (4,3 відсотка). Скасовано судом остаточно 28 рішень (0,33 відс. від прийнятих Колегією АМКУ). Перебувають на розгляді в судах різних інстанцій 15 рішень. Загалом діяльність АМКУ з цих питань, насамперед у 2015 році, можна вважати задовільною.

Під час проведення Рахунковою палатою 38 контрольних заходів виявлено порушень у сфері державних закупівель на загальну суму 845 948,46 тис. гривень. Як і в попередні роки, розпорядники бюджетних коштів не дотримувалися вимог законодавства щодо державних закупівель на всіх стадіях.

Відповідно до статті 37 Закону України «Про Рахункову палату» надсилаємо в порядку інформування.

З повагою

Голова

Р.М. Магута